

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně **O. B.**, zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 61 Az 207/2004 – 65 ze dne 10. 1. 2005,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2626/VL-07-15-2003, ze dne 12. 6. 2003. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatelky o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta jako zjevně nedůvodná. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že stěžovatelka přicestovala do ČR ze státu, který Česká republika považuje za třetí bezpečnou zemi. Není přitom možné v pojetí azylového práva uspokojit přání jednotlivce žít ve státě, který si z různých důvodů vybere, aniž by využil možnosti obrátit se o pomoc v prvním státě, kde se mu tato možnost naskytne. Krajský soud odmítl námitku stěžovatelky, že se na území Polska zdržela pouze několik hodin, což nelze považovat za pobyt na území. Pojem projížďení příslušnou zemí ve smyslu ust. § 2 odst. 2 písm. b) zákona o azylu je nutno vykládat restriktivně, tj. z důvodu podstaty a smyslu celého azylového řízení, které je založeno na principu, že cizinec pronásledovaný za uplatňování politických práv a svobod ve své zemi má o azyl požádat vždy

již v první zemi, v níž má reálnou příležitost tento statut obdržet nejdříve, a v níž budou garantována jeho základní práva a svobody. Rozhodujícím kritériem pro posuzování toho, zda cizinec bezpečnou třetí zemí pouze projížděl, je skutečnost, zda v této zemi měl reálnou možnost požádat o udělení azylu či nikoliv. Tuto možnost žalobkyně měla. Důvody uváděné žalobkyní jsou z hlediska ust. § 12, § 13 odst. 1, 2, jakož i § 14 zákona o azylu irelevantní, na žalobkyni se nevztahuje ani překážka vycestování. Krajský soud neshledal důvodnými nakonec ani námitky stěžovatelky týkající se údajných porušení ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Tyto jsou vytýkány pouze v obecné rovině, soud navíc ze správního spisu nezjistil žádné porušení procesních předpisů či to, že by si žalovaný pro své rozhodnutí neopatřil dostatek potřebných dokladů a důkazů. Naopak vycházel ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu, tento řádně vyhodnotil a přijal odpovídající právní závěr. Z uvedených důvodů krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V podané kasační stížnosti stěžovatelka napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky soudem, a sice zda je možno na její případ vztáhnout § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona. Je totiž přesvědčena, že splňuje podmínky udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť je ve své zemi diskriminována státem jenom pro to, že nepatří do sociální skupiny členů zločineckých struktur, které státní aparát podporuje. Upozorňuje rovněž na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, který uvádí, že pronásledování se týká za normálních okolností kroků, které podnikají orgány nějaké země. Může však vycházet také od některých složek obyvatelstva, které nerespektují normy stanovené v zákonech dané země. Tam, kde místní obyvatelstvo páchá diskriminační či jinak postihující činy, mohou být tyto považovány za pronásledování, pokud je orgány vědomě tolerují, či nejsou schopné zajistit proti nim účinnou ochranu. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatelka spatřuje v tom, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného stavu nebylo možno ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Žalovaný podle stěžovatelky nerespektoval její situaci, že jako účastník azylového řízení měla jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi, když krajský soud tuto skutečnost nechal zcela bez povšimnutí. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spatřuje stěžovatelka v tom, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. Stěžovatelka je přesvědčena, že i v případě, kdy neuvedla konkrétní skutkové důvody pro svá tvrzení o porušení procesních pravidel, měl krajský soud přezkoumat správní rozhodnutí a řízení z hlediska dodržení procesních předpisů. Žalovaný se měl porušení procesních pravidel dopustit minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci. Shledává rovněž rozpor rozhodnutí s § 47 odst. 3 správního řádu. S ohledem na uvedené důvody stěžovatelka navrhla Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti, neboť potřebuje být nadále přítomna v České republice, aby mohla uplatňovat svá procesní práva u soudu.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti: Žádost o udělení azylu podala stěžovatelka dne 3. 6. 2003, pohovor k žádosti byl proveden v přijímacím středisku V. dne 10. 6. 2003 na žádost stěžovatelky v jazyce ruském za přítomnosti tlumočnice. Do České republiky přicestovala stěžovatelka dne 13. 4. 2003 autobusem přes Polsko. Důvodem opuštění země původu bylo vyhrožování ze strany neznámých soukromých osob poté, co je stěžovatelka s manželem viděla cosi nakládat do čtyř

aut. Bylo jim řečeno, že viděli něco, co vidět neměli, a proto musejí Ukrajinu opustit. Ukrajinskou policii nekontaktovali, neboť byli upozorněni, že policie do věci nemá zasahovat. Manžel opustil zemi dříve, sama odjela poté, co byla v bydlíšti svých rodičů uvedenými osobami vyzvána, aby tak učinila také. V Polsku o azyl nežádala, protože o této možnosti nevěděla, teoreticky jí v tom nic nebránilo. Stěžovatelka potvrdila, že v Polsku neměla žádné konkrétní potíže s tamními orgány, soudy ani policií. O žádosti o udělení azylu bylo správním orgánem rozhodnuto, jak bylo uvedeno výše. Ze soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že proti rozhodnutí žalovaného podala stěžovatelka žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Ostravě rozsudkem č. j. 24 Az 1565/2003 - 27, ze dne 18. 11. 2003 tak, že tuto zamítl. Nejvyšší správní soud následně na základě podané kasační stížnosti citovaný rozsudek krajského soudu zrušil rozsudkem č. j. 2 Azs 128/2004, ze dne 9. 11. 2004 a věc tomuto vrátil k dalšímu řízení. Proti novému rozhodnutí krajského soudu nyní směřuje předmětná kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu důvodů uvedených v kasační stížnosti, avšak shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Jsou-li ve správním řízení splněny podmínky pro zamítnutí žádosti žadatele o azyl jako zjevně nedůvodné, protože tato osoba přišla ze třetí bezpečné země, pak je nerozhodné, jaké důvody vedou žadatele k žádosti o azyl, resp. zda by tyto důvody, nebyly by-li splněny podmínky aplikace § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona, mohly být relevantní z pohledu § 12 cit. zákona (viz např. rozhodnutí publikované ve sbírce NSS pod č. 244/2004). Nesměruje-li proto argumentace stěžovatelky ke zpochybnění důvodnosti způsobu, kterým bylo správním orgánem rozhodnuto, jinými slovy nenamítá-li stěžovatelka nedostatek podmínek pro zamítnutí její žádosti jako zjevně nedůvodné, mívá pak zcela podstatu podkladu rozhodnutí správního orgánu. Za této situace se však, respektující zásadu dispoziční, kterou je řízení ve správním soudnictví ovládáno, nemohl Nejvyšší správní soud zabývat důvodností rozhodnutí žalovaného, kterým podle ust. § 16 odst. 1 písm. e) žádost stěžovatelky zamítl. Tvrzení o fyzickém napadání stěžovatelky neznámými soukromými osobami, jakož i její údajné „nečlenství“ v sociální skupině zločineckých struktur jsou navíc v kasační stížnosti uplatněny poprvé od počátku azylového řízení. Pomine-li Nejvyšší správní soud, že první uvedená je v přímém rozporu s protokolem o pohovoru k žádosti o udělení azylu, nemohl by k nim v souladu s ust. § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet také z tohoto důvodu. Jen jako poznámku obiter dictum proto uvádí, že posléze uvedená námitka bez ohledu na výše uvedené není akceptovatelná neboť jak již Nejvyšší správní soud judikoval, tzv. „nečleny zločineckých struktur“ nelze považovat za sociální skupinu ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu (viz rozhodnutí publikované ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 401/2004). Naplnění stížního důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tudíž Nejvyšší správní soud nezjistil.

Shledáno rovněž nebylo naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., konkrétně že žalovaný provedl dokazování nedostatečným způsobem. Tuto námitku stěžovatelka dále nekonkretizuje, resp. pouze uvádí, že měla ve svém postavení omezené možnosti označit důkazy o své perzekuci. Podle Nejvyššího správního soudu je třeba mít za to, že hodlá-li žalovaný přijmout rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, musí být jeho dokazování zaměřeno na prokázání skutečností rozhodných pro aplikaci cit. ustanovení a nikoliv např. na prokázání skutečností rozhodných podle § 12 cit. zákona. Z rozhodnutí žalovaného, jakož i ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaný si opatřil dostatečné důkazy ohledně toho, že podmínky pro zamítnutí žádosti stěžovatelky o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. e) cit. zákona jsou splněny. Ostatně stěžovatelka sama ve správním řízení potvrdila, že v Polsku z autobusu dvakrát vystoupila a že jí nic

nebránilo v možnosti požádat o ochranu podle tamního azylového práva. Rovněž splnění druhé podmínky, tj. skutečnosti, že Polsko lze považovat za třetí bezpečnou zemi, je v rozhodnutí dostatečně odůvodněno, mj. i s využitím informací o azylovém právu v Polsku a s odkazem na zprávy ministerstev zahraničních věcí České republiky a USA. Za takových okolností nelze považovat uvedenou námitku za důvodnou, neboť postavení stěžovatelky ve správním řízení na její schopnost a možnost předložit důkazy rozhodné z hlediska aplikace cit. ustanovení vliv mít nemohlo.

Dále stěžovatelka dovozuje existenci důvodu podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť soud se podle jejího názoru řádně nevypořádal s otázkou, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. Nejvyšší správní soud předně poukazuje, že námitka porušení § 47 odst. 3 správního řádu není v kasační stížnosti žádným způsobem blíže specifikována. Po zjištění, že v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je uvedeno, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí podle § 16 odst. 1 písm. e) azylového zákona, jaké úvahy byly při hodnocení důkazů vedeny a na základě kterých právních předpisů bylo rozhodováno, neshledal soud tuto námitku stěžovatelky důvodnou. Vzhledem k tomu, že žalovaný správní orgán ve správním řízení provedl podle zjištění soudu dostatečným způsobem dokazování, jehož výsledky se promítly do odůvodnění správního rozhodnutí, není zřejmé, jakého pochybení se měl krajský soud dopustit, a proto Nejvyšším správním soudem nebyla shledána ani existence důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené tedy obdobně jako krajský soud dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu, ve vlastním řízení pak nezjistil naplnění důvodů kasační stížnosti, a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 15. února 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

